

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний коледж

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством

освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	075 Маркетинг
спеціалізація	«Маркетинг»
освітня програма	«Маркетинг»
мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством» розроблена на підставі програми навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством», затвердженої на засіданні Педагогічної ради Харківського торговельно-економічного коледжу ХНТЕУ (протокол від 30.06.2020 № 5)

Розробник програми: Морковін Є.О., викладач циклової комісії економіки, управління та адміністрування

Затверджено на засіданні циклової комісії економіки, управління та адміністрування (протокол від «23» червня 2020 року № 11)

Голова циклової комісії І.В.Руденко

Погоджено:

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

Методист вищої категорії

Завідувач відділення економіки та бізнесу

Л.М.Біленко

Г.М.Гузенко

А.О.Корницька

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «**Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством**» є складовою освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань **07 Управління та адміністрування**, спеціальності **075 Маркетинг**, спеціалізації **Маркетинг**.

Предмет вивчення навчальної дисципліни «**Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством**» - є обліково-аналітична інформація підприємств та методи і технології її обробки.

Обсяг навчальної дисципліни

Форми здобуття освіти	Кредити ЄКТС	Години	Навчальні заняття				Самостійна робота
			лекції	практичні	семінарські	лабораторні	
Денна	6	180	10	50	-	-	120
Заочна	-	-	-	-	-	-	-

Навчальна дисципліна «**Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством**» вивчається: здобувачами освіти за денною формою на другому курсі у першому семестрі і передбачає екзамен;

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови вивчення навчальної дисципліни «**Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством**»: навчальна дисципліна «**Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством**» є дисципліною циклу професійної підготовки, яка формує основні компетентності здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою. Передумовами вивчення є оволодіння фаховими компетентностями, що сформувався у здобувачів освіти під час навчання на початковому (короткому) циклі, при вивченні таких навчальних дисциплін, як вища та прикладна математика, основи маркетингу, мікроекономіка, маркетингові дослідження, економіко-математичне моделювання тощо.

Очікувані результати навчання: передбачувані результати вивчення дисципліни «**Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством**» мають стати складниками таких **програмованих результатів навчання:** збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію (ПРН4); використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також програмні продукти, необхідні для належного провадження маркетингової діяльності та практичного застосування маркетингового інструментарію (ПРН7).

Здобувач освіти має **розумітися** на таких питаннях, як: сучасне технічне, програмне, математичне та організаційне забезпечення управлінських інформаційних систем; принципи роботи автоматизованих систем обліку, аудиту, аналізу; методи постановки контрольних-аналітичних, фінансових, управлінських і аудиторських задач. **Уміти:** самостійно застосовувати реальні програми для автоматизації обліку, аудиту і внутрішнього контролю; здатність аналізувати надану інформацію; вміння аргументувати обрані методи обробки управлінської інформації; здатність застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність приймати обґрунтовані рішення.

Критерії оцінювання результатів навчання

Рівні компетентності	Критерії оцінювання	За 100-бальною шкалою
Низький (недостатній)	Здобувач освіти не засвоїв більшості тем програми навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст більшості основних питань. Не виконав більшості завдань кожної теми та поточного контролю в цілому. Володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, викладає його фрагментарно.	1–34
	Здобувач освіти засвоїв лише окремі питання програми навчальної дисципліни. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань. Виконав лише окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	35–59
Середній (репродуктивний)	Здобувач освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми програми навчальної дисципліни, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань. Окремі завдання кожної теми та поточного контролю виконав не повністю, володіє матеріалом на репродуктивному рівні, здатний відтворити значну його частину, робить спроби аргументувати відповідь прикладами, може відтворити значну частину теоретичного матеріалу.	60–74
Достатній (конструктивний)	Здобувач освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань, виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, дає досить повну відповідь на поставлені запитання з незначними неточностями. Певною мірою володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його при виконанні практичних завдань. Розв'язує практичні завдання в стандартних ситуаціях, може наводити окремі власні приклади на підтвердження своїх думок.	75–89
Достатній (творчий)	Здобувач освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, виявляє глибокі теоретичні знання та уміння застосовувати їх у різноманітних ситуаціях, розуміє значення навчальної дисципліни для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому. Може наводити переконливі оригінальні приклади з практики для доведення власної позиції. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.	90–100

Засоби діагностики результатів навчання, методи їх демонстрування

Засоби діагностики результатів навчання включають: систематичний поточний контроль знань під час практичних занять у формі вибіркового усного опитування та тестових завдань, участі в обговоренні проблемних питань, розв'язання самостійних завдань; підсумковий модульний контроль на останньому практичному занятті у формі контрольної роботи, тестування, розв'язання завдань тощо; оцінювання рівня виконання самостійної роботи у формі усного опитування під час

практичних занять, виконання практичних робіт, рефератів, есе, наукових робіт, презентацій, виступів з доповідями на конференціях, круглих столах тощо.

Програма навчальної дисципліни Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Модуль 1 *Основи інформаційних систем*

Тема 1.1 Концептуальні засади управлінських інформаційних систем

Предмет і зміст дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні підприємством». Місце та значення курсу в системі спеціальних дисциплін. Поняття і функції менеджменту. Поняття системи управління. Сутність інформаційного процесу управління. Складові процесу управління (управлінського циклу). Взаємодія між елементами системи управління. Сучасні концепції управління підприємствами. Задачі і можливості комп'ютерної інформаційної системи підприємства. Місце комп'ютерної інформаційної системи в інформаційній системі підприємства.

Тема 1.2 Принципи побудови управлінських інформаційних систем

Сутність інформаційних систем, їх класифікація та види. Класифікація автоматизованих інформаційних систем (АІС). Міжнародні стандарти інформаційних систем, що застосовуються на підприємствах розвинутих країн. Основні компоненти інформаційних систем: інформація, інформаційні технології, організаційні одиниці управління, функціональні компоненти. Рівні представлення інформації. Принципи побудови управлінських інформаційних систем.

Тема 1.3 Новітні інформаційні технології та їх класифікація

Економіко-математичне моделювання в управлінні підприємством. Поняття моделі. Рівні інформаційних моделей. Комплекси облікових моделей. Фінансове моделювання для прийняття рішень. Сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій. Нові інформаційні технології. Об'єктно-орієнтована технологія створення програмного забезпечення ІС. OLAP-технології, Case-технології, тощо. Використання програмних агентів і універсальних пакетів прикладних програм. Застосування інтерфейсних методів. Основні функції управлінських інформаційних систем. Необхідність інтеграції різних функцій управління. Етапи створення інформаційних систем.

Тема 1.4 Інструментальні засоби для роботи користувача

Створення інформаційних систем на базі пакетів прикладних програм (ППП). Використання ППП Microsoft Office. Поняття технології обліку. Використання інтерфейсних методів. Застосування економіко-математичних методів. Об'єктно-орієнтоване програмування. Використання базових класів та VBA. Основні характеристики візуального програмування. Створення макросів.

Модуль 2 *Інформаційні технології на підприємствах*

Тема 2.1 Інформаційна технологія розв'язування задач з фінансового обліку

Взаємозв'язок фінансового, управлінського і податкового обліку та їх порівняльна характеристика. Мета і завдання фінансового обліку. 7 Розв'язання задач фінансового обліку в середовищі програмних продуктів «MASTER:Бухгалтерія», «СОФТМАКС» та «СОНАТА» за допомогою стандартних процедур. Розв'язання задач фінансового обліку в середовищі MS Excel з використанням методів візуального програмування.

Тема 2.2 Інформаційна технологія розв'язування задач з управлінського обліку

Мета і завдання управлінського обліку. Основні відмінності управлінського та фінансового обліку. Міжнародних класифікація інформаційних систем, що використовуються у сфері управлінського обліку. Переваги CRM-систем. Вирішення завдань управлінського обліку за допомогою програми «СОФТМАКС». Створення ситуаційної кімнати. Вирішення завдань кадрового обліку за допомогою модулів «СОНАТА». Розв'язання задач управлінського обліку в середовищі «MASTER:Бухгалтерія». Інтегрований ABC-аналіз.

Тема 2.3 *Інформаційна технологія розрахунків податкового обліку*

Джерела даних для податкового обліку. Регістри податкового обліку. Мета податкового обліку, його відмінності від інших видів обліку. Закони, на яких базується податковий облік. Організація податкового обліку в програмі «СОФТМАКС»: облік валових прибутків і видатків; податкова амортизація; збільшення/зменшення запасів. Методика обліку ПДВ в програмі «СОФТМАКС»: облік ПДВ; порядок оформлення книги придбання; порядок заповнення книги продаж; порядок складання податкової накладної. Методика ведення податкового обліку в системі «СОНАТА». Порядок складання податкових накладних в програмі «СОФТМАКС».

Тема 2.4 *Інформаційна технологія розв'язування задач з внутрішнього контролю*

Поняття та особливості контролю. Налагодження комп'ютеризованих процедур внутрішнього контролю. Розв'язання задачі з внутрішнього контролю за допомогою програмного продукту «СОФТМАКС» Контроль за виконанням облікових записів у комп'ютерній системі обліку. Тестування систем контролю та процедур перевірки за змістом.

Тема 2.5 *Інформаційна технологія розв'язування аналітичних задач*

Зміст управлінського аналізу. Загальна характеристика інформаційних технологій аналізу. Налагодження і робота з аналітичними модулями в програмі «СОНАТА». Моніторинг і аналіз показників діяльності підприємства у середовищі «MASTER:Бухгалтерія». Розробка комп'ютерної системи аналізу фінансового стану підприємства на базі MS Excel.

Тема 2.6 *Інформаційна технологія розв'язування задач з аудиту на підприємстві*

Поняття і сутність аудиту. Програмне забезпечення для аудитора. Методи аудиту з використанням комп'ютеру. Організація та вимоги до аудиту в умовах комп'ютерної обробки даних. Структура аудиторської системи. Налагодження комп'ютеризованої процедури аудиту. Проблеми, пов'язані з використанням комп'ютерної обробки даних. Оцінка якості інформації для аудиторських доказів. Комп'ютеризація зовнішнього аудиту. Комп'ютеризація внутрішнього аудиту (контролінгу).

Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин						
	усього	денна форма					
		аудиторні	у тому числі				самостійна робота
			лекції	практичні	семінарські	лабораторні	
Модуль 1 Основи інформаційних систем							
Тема 1.1 Концептуальні засади управлінських інформаційних систем	18	6	2	4	-	-	12
Тема 1.2 Принципи побудови управлінських інформаційних систем	18	6	2	4	-	-	12
Тема 1.3 Новітні інформаційні технології та їх класифікація	18	6	-	6	-	-	12
Тема 1.4 Інструментальні засоби для роботи користувача	18	6	-	6	-	-	12
Разом за модулем 1	72	24	4	20	-	-	48
Модуль 2 Інформаційні технології на підприємствах							
Тема 2.1 Інформаційна технологія розв'язування задач з фінансового обліку	18	6	2	4	-	-	12
Тема 2.2 Інформаційна технологія розв'язування задач з управлінського обліку	18	6	2	4	-	-	12
Тема 2.3 Інформаційна технологія розрахунків податкового обліку	16	4	-	4	-	-	12
Тема 2.4 Інформаційна технологія розв'язування задач з внутрішнього контролю	18	6	-	6	-	-	12
Тема 2.5 Інформаційна технологія розв'язування аналітичних задач	20	8	2	6	-	-	12
Тема 2.6 Інформаційна технологія розв'язування задач з аудиту на підприємстві	18	6	-	6	-	-	12
Разом за модулем 2	108	36	6	30	-	-	72
Усього	180	60	10	50	-	-	120

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Години
		денна форма
1	2	3
Модуль 1 Основи інформаційних систем		
1	Тема 1.1 Концептуальні засади управлінських інформаційних систем	2
2	Тема 1.2 Принципи побудови управлінських інформаційних систем	2
Разом за модулем 1		4
Модуль 2 Інформаційні технології на підприємствах		
3	Тема 2.1 Інформаційна технологія розв'язування задач з фінансового обліку	2
4	Тема 2.2 Інформаційна технологія розв'язування задач з управлінського обліку	2
5	Тема 2.5 Інформаційна технологія розв'язування аналітичних задач	2
Разом за модулем 2		6
Усього		10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Години
		денна форма
1	2	3
Модуль 1 Основи інформаційних систем		
1	Тема 1.1 Концептуальні засади управлінських інформаційних систем	4
	Практичне заняття № 1. «Складові процесу управління (управлінського циклу). Сучасні концепції управління підприємствами»	2
	Практичне заняття № 2. «Можливості комп'ютерної інформаційної системи підприємства. Місце комп'ютерної інформаційної системи обліку в управлінській інформаційній системі підприємства»	2
2	Тема 1.2 Принципи побудови управлінських інформаційних систем	4
	Практичне заняття № 3. «Міжнародна класифікація інформаційних систем. Рівні представлення інформації»	2
	Практичне заняття № 4. «Основні компоненти інформаційної системи. Принципи побудови управлінських інформаційних систем»	2
3	Тема 1.3 Новітні інформаційні технології та їх класифікація	6
	Практичне заняття № 5. «Економіко-математичні моделі підприємства. Модель обліку»	2
	Практичне заняття № 6. «Характеристика провідних програмних продуктів. Класифікація новітніх інформаційних технологій»	2
4	Практичне заняття № 7. «Основні функції управлінських інформаційних систем»	2
	Тема 1.4 Інструментальні засоби для роботи користувача	6
	Практичне заняття № 8. «Створення інформаційних систем на базі пакетів прикладних програм (ППП). Використання інтерфейсних методів. Об'єктно-орієнтоване і візуальне програмування»	2
	Практичне заняття № 9. «Здійснення контролю над виробничим процесом за допомогою програми «СОФТМАКС».	2

1	2	3
	Практичне заняття № 10. «Аналіз господарчої діяльності та звітності підприємства у середовищі MS Excel. Робота з електронними документами. Організація автоматизованого управління підприємством на базі корпоративної інформаційної системи «СОНАТА»	2
Разом за модулем 1		20
Модуль 2 Інформаційні технології на підприємствах		
5	Тема 2.1 Інформаційна технологія розв'язування задач з фінансового обліку Практичне заняття № 11. «Аналіз господарчої діяльності та звітності підприємства у середовищі MS Excel. Інформаційна технологія розрахунку цін на товари на основі витрат на виробництво» Практичне заняття № 12. «Методика ведення обліку у програмі «СОФТМАКС»	4 2 2
6	Тема 2.2 Інформаційна технологія розв'язування задач з управлінського обліку Практичне заняття № 13. «Організація автоматизованого розв'язання облікових задач в «СОФТМАКС» Практичне заняття № 14. «Вирішення завдань управлінського обліку за допомогою програми «СОФТМАКС»	4 2 2
7	Тема 2.3 Інформаційна технологія розрахунків податкового обліку Практичне заняття № 15. «Управлінський облік за допомогою програмного продукту «MASTER:Бухгалтерія» Практичне заняття № 16. «Методика ведення податкового обліку за допомогою програми «СОФТМАКС»: облік валових прибутків і видатків; податкова амортизація; збільшення / зменшення запасів; облік ПДВ»	4 2 2
8	Тема 2.4 Інформаційна технологія розв'язування задач з внутрішнього контролю Практичне заняття № 17. Методика ведення бухгалтерського та податкового обліку в системі «MASTER:Бухгалтерія» Практичне заняття № 18. «Поняття і особливості внутрішнього контролю. Середовище контролю. Внутрішній контроль підсистеми бухгалтерського обліку ІС підприємства. Процедури контролю» Практичне заняття № 19. «Розв'язання задачі з внутрішнього контролю за допомогою програмного продукту «СОФТМАКС»	6 2 2 2
9	Тема 2.5 Інформаційна технологія розв'язування аналітичних задач Практичне заняття № 20. «Створення комп'ютерної системи аналізу фінансового стану підприємства у середовищі MS Excel: аналіз складу та структури доходів підприємства» Практичне заняття № 21. «Створення комп'ютерної системи аналізу фінансового стану підприємства у середовищі MS Excel: аналіз фінансових результатів, аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості» Практичне заняття № 22. Створення комп'ютерної системи аналізу фінансового стану підприємства у середовищі MS Excel: аналіз динаміки оборотних засобів, складу і структури активів підприємства; аналіз показників фінансової стійкості	6 2 2 2
10	Тема 2.6 Інформаційна технологія розв'язування задач з аудиту на підприємстві Практичне заняття № 23. «Програмне забезпечення для аудитора. Організація та вимоги до аудиту в умовах комп'ютерної обробки даних» Практичне заняття № 24 «Проблеми, пов'язані з використанням комп'ютерної обробки даних. Комп'ютеризація зовнішнього аудиту. Комп'ютеризація внутрішнього аудиту (контролінгу)» Практичне заняття № 25. Підсумкова модульна робота	6 2 2 2

1	2	3
Разом за модулем 2		30
Усього		50

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Години
		денна форма
-	-	-

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Години
		денна форма
1	2	3
Модуль 1 Основи інформаційних систем		
1	Тема 1.1 Концептуальні засади управлінських інформаційних систем	12
2	Тема 1.2 Принципи побудови управлінських інформаційних систем	12
3	Тема 1.3 Новітні інформаційні технології та їх класифікація	12
4	Тема 1.4 Інструментальні засоби для роботи користувача	12
Разом за модулем 1		48
Модуль 2 Інформаційні технології на підприємствах		
5	Тема 2.1 Інформаційна технологія розв'язування задач з фінансового обліку	12
6	Тема 2.2 Інформаційна технологія розв'язування задач з управлінського обліку	12
7	Тема 2.3 Інформаційна технологія розрахунків податкового обліку	12
8	Тема 2.4 Інформаційна технологія розв'язування задач з внутрішнього контролю	12
9	Тема 2.5 Інформаційна технологія розв'язування аналітичних задач	12
10	Тема 2.6 Інформаційна технологія розв'язування задач з аудиту на підприємстві	12
Разом за модулем 2		72
Усього		120

Форми поточного та підсумкового контролю: індивідуальна, групова, фронтальна перевірки; письмовий, практичний, тестовий, модульний контроль; самоконтроль, взаємоконтроль; екзамен.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою). Спеціального обладнання та програмного забезпечення при вивченні навчальної дисципліни програмою не передбачено, але передбачено широке використання навчальних презентацій.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія, 2006, 2015. 312 с.
2. Бутко А. Д., Заремба О. О. Методи і моделі прийняття управлінських рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 323 с.

3. Волинець В. І., Погріщук Б. В., Гордополова Н. В. Інформаційні системи і технології в обліку і аудиті. Практикум : навч. посіб. Тернопіль : Крок, 2018. 295 с.
4. Лучко М. Р., Адамик О. В. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 250 с
5. Одинець В. А., Свириденко В. Ю., Дубчак Л. В. Інформаційні системи та технології на підприємстві : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2016. 387 с.
6. Одинець В. А., Свириденко В. Ю., Дубчак Л. В. Інформаційні системи та технології у фінансових установах : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2016. 409 с
7. Чумаков А. Г. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Дніпро : видавець Дробязко С. І., 2018. 174 с
8. Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 402 с.
9. Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті : практикум. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 440 с

Додаткові

10. Аніловська Г. Я., Столяренко О. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Львів : Держ. ун-т внутр. справ., 2014. 403 с
11. Бережна Л. В., Снитюк О. І. Економіко-математичні методи та моделі у фінансах. Київ : Кондор, 2013. 301 с
12. Беседовський О. М., Гаврилова А. А., Коц Г. П. Інформаційні системи та технології в оподаткуванні : лаб. практикум. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 267 с
13. Готинчан Т. І., Мельник Г. В. Інформаційні системи обліку : навч. посіб. Чернівці : Рута, 2014. 159 с.
14. Мамченко С. Д., Одинець В. А. Економічна інформатика: практикум : навч. посіб. Київ : Знання, 2014. 710 с. (Вища освіта XXI століття).
15. Прокопенко І. Ф., Ганін В. І., Москаленко В. В. Комп'ютеризація економічного аналізу (теорія, практика) : навч. пос. Київ : «Центр навчальної літератури», 2014. 340 с.